

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોતિર્મય” પરિસર,

સરખેજ ગાંધીનગર હાઈવે,

છારોડી, અમદાવાદ - 382481.

E-mail: feedback@baou.edu.in

Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ઓગસ્ટ-2021

HISM-06

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ

28/02/2022

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્ર,

બી.એ./બી.કોમ/બી.એડ અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા બદલ આપને અમારા વતી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.આપ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છો જેમાં આપની ઉપર અધ્યાપકનું કોઈ અંકુશ નથી.આ પદ્ધતિમાં આપને સ્વયમ અનુશાસન અપનાવવું જરૂરી છે.આપને આપના વિષયની ક્રેડિટ અનુસાર આ વિષયમાં દૈનિક ૨ કલાક સમય ફાળવવો આવશ્યક છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું ફોર્મેટ એ આપની સત્રાંત પરીક્ષાના ફોર્મેટ પ્રમાણે જ રાખવામાં આવેલ છે,જેથી પરીક્ષાની તૈયારી અર્થે યોગ્ય સમજ માટે સ્વાધ્યાયકાર્ય ખૂબ ઉપયોગી છે.સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપને મળેલી અભ્યાસ-સામગ્રીમાંથી સીધા જ કોપી કરવાના નથી,આપ જે વાંચન કરો છો, જે સમજો છો, તે આપની પોતાની ભાષામાં લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું પુનઃમૂલ્યાંકન થતું નથી જો કોઈ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં ઓછા ગુણ હોય તો ફરીથી લખેલું સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વીકારવામાં આવશે નહિ જેથી આપ પ્રથમ વખતે જ વ્યવસ્થિત જવાબો લખી જમા કરાવશો જેથી સારામાં સારા ગુણ મેળવી શકશો અને ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકશો.

ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ સહ,

સ્વાધ્યાયકાર્ય વિભાગ

અગત્યની સૂચનાઓ

સમય મર્યાદામાં આપે સ્વાધ્યાયકાર્ય લખી જમા કરાવવું જરૂરી છે.

સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની રસીદ લેવી ફરજિયાત છે.જેથી ભવિષ્યમાં સ્વાધ્યાયકાર્યને લગતી કોઈ પૂછપરછ કરવી હોય તેના ઉકેલમાં રસીદ રજૂ કરી શકાય.

તમારા ચેક થઇ ગયેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય તમારી સત્રાંત પરીક્ષા પહેલા જ કેન્દ્ર પર રસીદ બતાવી પરત લેવા જેથી પરીક્ષાના વાંચન અર્થે પણ તેને ઉપયોગમાં લઇ શકાય.

બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવા માટે ૧૧ ગુણ લાવવા જરૂરી છે,જો તેનાથી ઓછા ગુણ હોય તો તે સ્વાધ્યાયકાર્યમાં વિદ્યાર્થી નાપાસ માનવામાં આવશે અને તે સ્વાધ્યાયકાર્ય નવા સત્રનું મેળવીને ફરીથી લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ વગર ફાઈનલ માર્કશીટ મેળવી શકાશે નહીં

લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યનું પ્રશ્નપત્ર ફરજિયાત જોડવું.

આ પછીનું પેજ વિદ્યાર્થીએ પ્રિન્ટ કાઢી તેમાં માંગેલ માહિતી ભરી લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રથમ પેજ ઉપર લગાવવું.

ડૉ બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમનું નામ :

પાઠ્યક્રમનું નામ :

નોંધણી નંબર : _____ અભ્યાસકેન્દ્રનું નામ : _____

નામ : _____ અભ્યાસકેન્દ્ર કોડ નં : _____

સરનામું : _____

_____

_____

મોબાઈલ નંબર : _____

ઈમેલ : _____

વિદ્યાર્થીની સહી : _____

તારીખ : _____

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

ઈતિહાસ- પેપર -06

HISM-06

ભારતનો ઇતિહાસ

(ઈ.સ. 18મી સદીના મધ્યભાગથી 19મી સદીના મધ્ય ભાગ સુધી)

પ્રશ્ન(1) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો (ગમે તે એક) (૦૮)

મુઘલ સામ્રાજ્યની પડતી અંગેના વિવિધ અર્થઘટનોની ચર્ચા કરો

અથવા

બક્સરના યુધ્ધના કારણોની ચર્ચા કરો

પ્રશ્ન(2) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો (ગમે તે બે) (૦૮)

ભારતીય ઇતિહાસમાં મૈસુર વિગ્રહનું મહત્વ સમજાવો

અથવા

કાયમી જમાબંધી વિશે ટૂંકમાં સમજાવો

અથવા

ઈ.સ.1858ના ધારાએ ભારતની વહીવટી વ્યવસ્થામાં કરેલા ફેરફાર જણાવો

પ્રશ્ન(૩) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ) (09)

(1) શ્રીરંગપટ્ટનમની સંધિ

(2) દ્રીમુખી શાસન પદ્ધતિ

(3) 1773ના નિયામક ધારાની મુખ્ય જોગવાઈઓ

(4) વેલેસ્લીની સહાયકારક યોજના

1. મૈસુર રાજ્ય એ વિજયનગર રાજ્યનો એક પ્રાંત હતો.
2. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિને લીધે મજૂરવર્ગને નોંધપાત્ર લાભ થયો .
3. સાલાબાઈની સંધીએ સાલસેટ પરના બ્રિટિશ કબજાને બહાલી આપી.
3. ઈ.સ.1761ના પાણીપતના ત્રીજા યુધ્ધમાં મરાઠાઓની હાર થઈ હતી.
- 4.1820માં મદ્રાસ સરકારે રૈયતવારીપ્રથા સ્વીકાર કર્યો.
- 5.પંજાબમાં રાણજીતસિંહના મૃત્યુ પછી રાજકીય અસ્થિરતા સર્જાઈ હતી
6. સીનધીયાનું વડુમથક પહેલા ઉજ્જૈન માં હતું.

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો

- (1) 1756માં બંગાળમાં અલીવર્દીખાનના ઉત્તરાધિકારી તરીકે ..... સત્તા પર આવ્યા.
- (2) પ્રથમ કર્ણાટક વિગ્રહનો સમયગાળો ઈ.સ._____થી _____ નો છે.
- (3) કાયુરેશમ,અફીણ,ગળી,કપાસ,ચા,વગેરે_____પાકો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે
- (4) મૈસુર માં પ્રારંભે ..... વંશનું શાસન હતું.
- (5) ..... સાલમાં અમદાવાદમાં અંગ્રેજો દ્વારા વેપારી થાણા સ્થાપવામાં આવ્યા.